

XV. poglavje.

PESNIK IN NJEGOV DEKLAMATOR.

Drugi dan je deževalo in šele opoldne se je začelo vedriti; gospod Haro je bil ves iz sebe od veselja, da se morda le še popelje z gospodično Silvijo na izprehod. To pa je bil le trdno sklenil, da svojih mučiteljev ne vzame seboj. »Vsaj malo se zopet oddahnem!« je zmrmljal.

In kakor bi hotel vremenu pri njegovem vedrenju pomagati, je odšel takoj po kosilu na vrt in se je izprehajal gor in dol. Ko je naenkrat še milo solnce posvetilo skozi bežeče oblake, se ga je lotila taka radost, da bi bil skakal kakor otrok.

In že je hotel iti poklicat nečaka, da bi bili še ti dve uri skupaj, predno se odpelje k gospodični, ko ga je nekaj prijelo, da bi napravil prej malo pesemco nanjo. Nikdar mu še ni prišlo kaj takega v glavo, zdaj se kar ni mogel več premagovati in verzi z rimami vred so se mu sami ponujali. V kratkem času je zložil stvar:

»Prekrasna ko roža vseh cvetk je kraljica,
ki pesniki narodov vseh jo slavé;
in kakor vijolic ponižna glavica,
ko lilija bela prečisto cveté,
vsa sveža ko zjutraj na polju rosica,
ki svetla na bilki zeleni visi,
duhteča ko ljubka pomladna cvetica,
le tisokrat lepša si Silvija ti! ...«

Poiskal je po žepu svinčnik, da bi takoj zapisal. No, dal ga je bil poprej Bobu, ki mu ga seveda ni vrnil; da bi šel zdaj ponj, se pa ni upal, ker se je bal, da se mu obesita nečaka. Zakaj zdaj, ko je začel tako lepo pesnikovati, ju ni maram, — Bog ve, ali se mu posreči še katera.

»No, si jo bom pa tako zapomnil, — na pamet se jo bom naučil!« si je rekel in jo je začel takoj neprestano ponavljati.

In vedno lepša se mu je zdela. Da, bilo mu je že skoro žal, na nima nikogar, ki bi mu jo deklamiral.

Še enkrat, da ne pozabi! Zopet koraka gor in dol po vrtu in ponavlja in ponavlja.

Naenkrat stoji za malim grmom, napol skrit, Tedi pred njim.

»Oha, kako kjašno!« pravi.

Zdaj je bila vrana s sirom gospod Haro, laskajoča se lisica pa Tedi. Ujec je namreč malo zardel in je potem prijazno vprašal:

»Ali si že dolgo tu?«

»O, ze dojgo! Pa šem mojcal, ke je bilo tako kjašno. Tic Hajo, povej se enkjat!«

Gospod Haro se je malo obotavljal, a nato ga je le premagala ničurnost, da se je vdal. »Otrok itak ničesar ne razume in ne ve, kaj to pomeni!« si je rekel; in je ponovil še enkrat, in še enkrat in še pet-

krat, dokler se ni vendar naveličal, ko je menil, da mora imeti zdaj tudi njegov oboževatelj dovolj.

Vzel je potem Tedija s seboj v vaško prodajalnico, kjer je mali poslušalec naenkrat zahteval nagrado v bombonih za svojo veliko potrpežljivost. Rekel je sicer samo, da bi rad bombone »ke ga žejodeč boli«, toda ujec je dobro razumel, da misli, Bog ve, kako jih je zaslužil.

V tej prodajalnici je zagledal gospod Haro tudi prekrasno šolsko torbo iz najboljšega usnja in preoblečeno s skoro dragoceno kožuho-vino. Dolga, mehka dlaka se je čutila pod prsti kakor svila in baržun. Vprašal je kramarja, kako da ima tu, v tako majhnem kraju, tako imenitnost; in mali trgovec je pojasnil, da jo je lani posebej naročil za bogatega sosednjega grajščaka, ki je pa potem moral naenkrat odpotovati. Tako mu je ostala. Gospod Haro se je spomnil, da bo Bob drugo leto itak hodil v šolo, in je bil vesel, da mu bo uprav on mogel pokloniti prvo šolsko potrebščino za spomin; in sicer tako, da bo za vedno. Zakaj tudi cena je bila po tem.

Seveda je bil Bob silno vesel in je takoj pričel igrati svojo vlogo malega abecedarja. Ker se je igre udeležil tudi Tedi kot učitelj, se je mogel ujec precej pomirjen ob treh odpeljati po gospodično Silvijo.

Tudi danes je ostala mama gospodične Silvije doma, in mlada zaročenca sta se odpeljala sama na izprehod. Tisto popoldne sta se tudi domenila, da morata še danes stari gospe povedati, kaj se je spletlo med njima. Gospodična ni seveda niti dvomila, da bo njena mati z ženitvijo zelo zadovoljna; samo tega se je bala, da se ji bo zdelo, kakor da se je to veliko preveč hitro izvršilo. »Ni dvoma, da bo zahtevala moja mama, naj ostane stvar vsaj kak teden še stroga tajnost med nami!« je menila gospodična Silvija.

Kakor je pač naravno, je obema srce močno bilo, ko sta se približala gospodičini hiši. Tu pa sta kar obstala. Pred uto sta namreč zagledala staro gospo in pri njej v živahnem pogovoru častivredna mladeniča Boba in Tedija, a tako razcapana in umazana, kakor še nista bil nikdar poprej.

Že so ju ugledali tudi oni in Tedi je že od daleč zakričal:

»Ves, tic, popeljeva še š tabo našaj, žato šva pišla.«

Ne ujec, ne gospodična nista odgovorila. Ona je vsa bleda stopila k mami, ji poljubila roko in ji je nekaj tiho povedala, potem je naglo odšla. Gospod Haro pa je počakal, da je gospa sama prišla proti njemu.

»Vi želite z menoj govoriti?« je rekla prijazno, a zelo umerjeno. »Zdi se mi, da tudi že vem o čem. Ta mali gospodič mi je namreč vso stvar jako natančno razložil.«

Pokazala je Boba, in komaj viden nasmeh ji je hušknil čez ljubeznivo lice.

Gospod Haro se je stresel. Gori na oknu se je začul prestrašen vzklik, — gospodična Silvija je prisluškovala.

Gospod Haro pa se je opogumil in je začel: »Prestoštovana gospa, —ako hočete s tem reči, da sem se predrznil... predrznil... takorekoč zaprositi, da bi se smel nekaj imenovati Vašega sina... ako...«

»Kaj pomaga, — take stvari se skuhamo vedno za našim hrbtom, pa naj uboge mame še tako pazimo!« je vzdihnila stara gospa. »Na vsak način bi mi bilo ljubo, da se je Silvija posvetovala prej z menoj, in da bi ne bilo videti vse tako prenagljeno. Toda, kakor moram priznati, da bi tudi jaz sama ne mogla hčerki boljšega svetovati, kar se namreč izbire same tiče...«

Bob in Tedi bi se bila morala skoro na glas zasmejati, kako je zdaj ujec planil tja in poljubljal stari gospe roko, da ga je morala rahlo nazaj potisniti. In kako je priletela potem šele gospodična in mamu objemala in poljubljala in se smejala in jokala in smejala. So pač čudni časih tudi veliki ljudje!...

In zdaj je stara gospa še nekaj dolgo razkladala, kako mora stvar že za tedne in tedne ostati tajna in kako je treba paziti, da ne pride na dan... po poslih, po otrocih... Pokazala je Boba in se je nasmehnila.

Bob je stvar nekako užalila, sam ni vedel zakaj, in odšel je tudi on rajši za Tedijem, ki je bil našel tovarišijo v gruči gospa in gospodičen na počitnicah, katere so ju poznale že od zadnjič.

»Ravno zdaj mora biti zelo veselo, ko se tako smejejo!« si je mislil Bob in je stekel urno tja.

Da, tam je bilo zelo veselo. To so opazili tudi gospod Haro, gospodična Silvija in gospa mama.

»Kaj neki zopet žlobudra ta neumni Tedi?« je rekel ujec.

Utihnili so in poslušali.

Ni bilo dvoma: Tedi je nekaj deklamiral.

»Še enkrat, še enkrat! Ponovi!« so upile dame in se kar zvijale od smeha.

Ujca je obšla grozna slutnja, in nehote je stopal počasi bliže. Za njim gospa in gospodična.

»O, usmiljeni Bog, zdaj se je čulo že popolnoma razločno:

»Pjekjašna ko joža na polju kajjica,
ponizna ko jijija zjutjaj josica,
ko jolica zjutjaj pomladna četica,
še jepša si Šivija ti!«

Gospod Haro se je moral prijeti za grm, da ni padel. Gospa in gospodična pa najbrže še nista vedeli, kaj to pomeni.

»Pa kdo te je naučil to prekrasno pesemco, Tedi?« je vprašala ena izmed dam.

»Šam naučil. Davi tic Hajo pjavil na vjtu, pa ješ šam naučil!« se je bahal strašni deklamator.

Dame so se spogledale.

»O, o, vse izgubljeno, vse izgubljeno! Zdaj ne pomaga nobeno skrivanje več!« je vzdihnila gospa mama. Gospodična Silvija je bila rdeča kakor prekrasna roža, vseh cvetk kraljica, gospod Haro pa zdaj bel kakor lilija, zdaj vojiličast, kakor ponižni ta cvet...

Dame pa so komaj skrivale svojo veselost, in so se druga za drugo razšle.

»Ropar, razbojnik, ubijalec!« je sikal gospod Haro, ko je prišel do Tedija.

»O, pa je ješ pjekjašna pešem!« je vztrajal trdovratni oboževatelj svojega pesniškega ujca.

»Zdaj seveda ne pomaga nič več skrivati. Da, celo čim prej je treba zaroko proglasiti!« je zopet vzdihnila gospa mama.

Tu je gospod Haro pogledal gospodično, jo je objel in jo je poljubil vpričo mame.

»Evo, je že razglašeno!« se je zasmel. »Dame gledajo gotovo izza vseh voglov, in zdaj ni pomoči več!«

»Naj se zgodi božja volja!« je vdano vzdihnila gospa. (Dalje.)

Škrat.

*Škrat možic je v lesu,
naj je leto, zima;
čepico rdečo,
brado dolgo ima.*

*Radost, ptička zlata,
poje mu vrh veje,
gladi on si brado
in se ptički smeje.*

*Kočo naskočile
rože so plezalke,
pajki. dolgonožci
tam pleto gugalke.*

*Če debeloglavka
muha jih potrese —
skoči pajek nanjo
v grad na pir jo nese.*

*Veseljak skoz veje
solnčni žarek šine,
izpod vejic rdeče
vabijo maline...*

*Nad vrhovi lesa
plava solnčna zarja,
orel, car višave
ž njo se pogovarja.*

*Gleda škrat, možiček
gleda, nasmeji se
roko v roko počī
skoči, nasmeji se . . .*

Fran Žgur.

